

POD SKRZYDŁAMI ORŁA

Kulturowy pakiet zadań
dla uczących się języka polskiego

B1+/B2

Justyna Górską
www.tylkopopolsku.pl

Niniejsza publikacja jest przeznaczona do nauki języka polskiego jako obcego na poziomie B1+/B2. Zawiera legendę o założeniu państwa polskiego, teksty na temat pierwszej stolicy Polski, ewolucji godła a także frazeologizmy związane z orłem i ptakami. Wszystkie teksty są punktem wyjścia do zadań gramatycznych i leksykalnych (część z nich to zadania typu egzaminacyjnego). Całość kończy zadanie pisemne. Z e-booka można korzystać pod okiem nauczyciela lub samodzielnie (dzięki załączonemu kluczowi odpowiedzi). Ten oraz inne e-booki można pobrać ze strony:

<https://tylkopopolsku.pl/materialy-do-pobrania/>

Copyright © by Justyna Górka, 2026

www.tylkopopolsku.pl

Copyright ilustracje © canva.com

www.tylkopopolsku.pl

justyna.gorska@tylkopopolsku.pl

Zadanie 1. Skąd ten orzeł?

Przeczytaj tekst legendy o Lechu, Czechu i Rusie. Dopasuj do każdego fragmentu odpowiedni nagłówek (A–F). Jeden nagłówek jest zbędny.

.....C. *Wspólne korzenie*.....

0. Dawno, dawno temu, gdy wielkie puszcze pokrywały niemal całą Europę, a słońce rzadziej przedzierało się przez gęste korony dębów, żyły trzy potężne plemiona słowiańskie. Na ich czele stali trzej bracia, słynący z mądrości i odwagi: Lech, Czech i Rus.

.....

1. Choć ziemie, na których mieszkali ich ojcowie, były piękne, z czasem stały się zbyt ciasne dla rosnących ludów. Zwierzyny w lasach ubywało, a pól uprawnych brakowało dla wszystkich. Pewnego dnia bracia zwołali starszyznę i po długich dysputach postanowili – nadszedł czas, by wyruszyć w nieznane i znaleźć nowe krainy, w których ich ludy zazną spokoju i dostatku.

.....

2. Przez wiele tygodni tabor ciągnął się przez bezkresne doliny i górzyste szlaki. Bracia szli ramię w ramię, dopóki nie dotarli do miejsca, gdzie rzeki rozdzielały się w trzy różne strony świata. Tam nadszedł czas pożegnania. Rus, najstarszy z braci, spojrzał na bezkresne stepy na wschodzie. Pociągały go szerokie rzeki i otwarta przestrzeń. Postanowił ruszyć tam, gdzie wschodzi słońce, dając początek narodowi ruskiemu. Czech, spragniony spokoju i urodzajnej ziemi, skierował swój wzrok na południe. Zobaczył tam góry osłaniające doliny przed mroźnym wiatrem. Podążył w tamtym kierunku, by na żyznych polach założyć państwo czeskie.

.....

3. Najmłodszy z braci, Lech, prowadził swój lud dalej. Pewnego wieczoru, gdy słońce chyliło się już ku zachodowi, tabor zatrzymał się na wzgórzu, u stóp którego rozciągały się błękitne jeziora i dzikie, dębowe lasy. Lech, urzeczony widokiem, poczuł, że to miejsce jest wyjątkowe.

.....

4. Nagle nad ich głowami rozległ się potężny szum skrzydeł. Z wierzchołka starego dębu wzbił się w powietrze ogromny biały orzeł. Ptak zatoczył szerokie koło na tle nieba, które purpura zachodu zabarwiła na intensywny, czerwony kolor. Po chwili orzeł wylądował w swoim gnieździe, dumnie spoglądając na przybyszów. Lech uznał to za znak od bogów.

– Tu zbudujemy nasz dom! – zawołał do swojego ludu. – Tu zapuścimy korzenie, a biały orzeł na tle czerwieni zachodzącego słońca będzie naszym godłem po wsze czasy.

.....

5. Lech dotrzymał słowa. Na wzgórzu wzniesiono potężny gród, który na pamiątkę orlego siedliska nazwano Gniezmem. Z czasem ród Lecha rósł w siłę, a biały ptak, który kiedyś wskazał drogę mężnemu wodzowi, do dziś dumnie strzeże granic państwa polskiego.

A. Narodziny pierwszej stolicy

B. Ptasie gniazdo

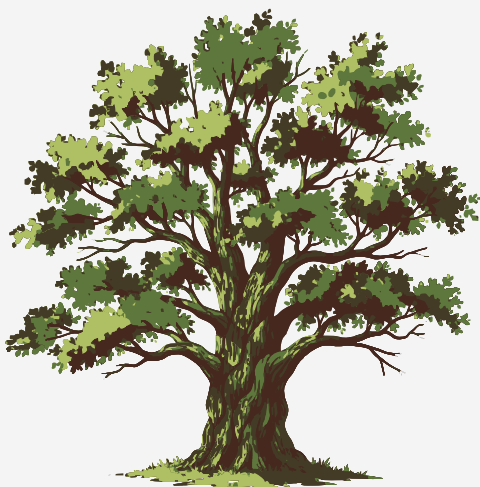
C. Wspólne korzenie

D. Nieoczekiwany widok

E. Trudna decyzja

F. Na rozstajach dróg

G. Znak z niebios

Zadanie 2. Gniezno – pierwsza stolica i kolebka państwa

Przeczytaj tekst i – zgodnie z przykładem – dopasuj usunięte z niego fragmenty (A–G). Uwaga! Jeden fragment jest zbędny.

Początki osadnictwa na terenie obecnego Gniezna sięgają przełomu VI i VII wieku, ⁰[...C...]. Była to siedziba książęca otoczona potężnymi wałami drewniano-ziemnymi.

W X wieku Gniezno stało się centralnym ośrodkiem państwa Polan. To tutaj prawdopodobnie odbył się chrzest Polski w 966 roku pod przewodnictwem Mieszka I. W tym czasie wzniesiono pierwsze kamienne budowle, ¹[.....].

W roku 1000 Gniezno było świadkiem jednego z najważniejszych wydarzeń w historii Polski – ²[.....]. Do grobu św. Wojciecha pielgrzymował cesarz Otton III, ³[.....]. To właśnie w Gnieźnie w 1025 roku Chrobry został koronowany na pierwszego króla Polski.

W 1038 roku gród został zniszczony podczas najazdu czeskiego księcia Brzetysława. W wyniku tych zniszczeń Kazimierz Odnowiciel przeniósł stolicę do Krakowa, ⁴[.....].

Nazwa miasta pochodzi od staropolskiego słowa „gniazdo”. Gniezno do dziś pozostaje miastem koronacyjnym pięciu królów Polski oraz siedzibą Prymasów, ⁵[.....].

A	Zjazdu Gnieźnieńskiego
B	co zakończyło okres Gniezna jako głównego ośrodka politycznego
C	<i>jednak kluczowy dla państwa polskiego gród na Wzgórzu Lecha powstał w VIII/IX wieku</i>
D	co czyni je kluczowym punktem na mapie historycznego dziedzictwa kraju
E	w tym palatium książęce i kościół
F	co umocniło pozycję Bolesława Chrobrego w Europie
G	legendarny protoplasta Polaków

Zadanie 3. Ewolucja godła

Uzupełnij luki poprawnymi formami wyrazów podanych w nawiasach zgodnie z przykładem.

Polacy od wieków darzą ⁰...**wielkim szacunkiem**... (wielki szacunek) swój symbol narodowy. Najstarszy zachowany wizerunek orła, czyli denar Bolesława Chrobrego, budzi do dziś emocje. Ptak na ¹..... (srebrna moneta) posiada szeroki, wachlarzowaty ogon. Kolejnym milowym krokiem było pieczętowanie się przez Przemysła II ²..... (znak) orła w koronie. Ten akt z 1295 roku podniósł wizerunek tego ptaka do rangi ³..... (herb państwowy). W okresie renesansu orzeł zyskał ⁴..... (nowożytna estetyka). Okres rozbiorów był dla ⁵..... (polski symbol) czasem próby – orzeł był zakazany, ale pojawiał się w ⁶..... (literatura). Po odzyskaniu ⁷..... (niepodległość) przywrócono orła z koroną, jednak po wojnie władze zdecydowały o ⁸..... (usunięcie) tego atrybutu. Wywołało to sprzeciw wielu ⁹..... (patrioci). Dopiero w 1990 roku przywrócono ¹⁰..... (polskie godło) jego historyczny wygląd.

Zadanie 4. Orzeł a bielik

Uzupełnij luki poprawnymi formami wyrazów utworzonych od słów podanych w nawiasach zgodnie z przykładem.

Ptak ten jest ⁰...**symbolem**... (symbolizować) polskiej wolności. Z ¹..... (ornitologia) punktu widzenia bielik należy do rodziny ²..... (jastrząb). Jednak jego ³..... (majestat) wygląd sprawił, że stał się ikoną. Bielik posiada ⁴..... (wyjątek) cechę: biały ogon, który pojawia się dopiero u ⁵..... (dorosnąć) osobników. W ⁶..... (przeszły) te ptaki były na skraju wyginięcia, ale

dzięki intensywnej ⁷..... (ochraniać) ich populacja się odrodziła. Dziś Polska jest jednym z najważniejszych ⁸..... (osiedlić się) bielika w Europie. Ich ⁹..... (obecny) w naszych lasach świadczy o ¹⁰..... (dobro) stanie środowiska.

Zadanie 5. Z orzełkiem na piersi

Wybierz najlepszą spośród czterech możliwości zgodnie z podanym przykładem.

Orzeł ⁰(*leży / siedzi / widnieje / wisi*) od wieków na polskich sztandarach. Symbolika orła jest ¹(*szeroko / głęboko / daleko / mocno*) zakorzeniona w kulturze. Od antyku ptak ten ²(*uosabiał / udawał / ułatwiał / uchodził*) boskość i władzę. W Polsce orzeł biały ³(*opisuje / wyznacza / reprezentuje / mianuje*) ducha narodu. Wizerunek ten ⁴(*spotyka / pojawia / zjawia / patrzy*) się na niemal każdym kroku, aż ⁵(*pod / do / za / po*) koszulki sportowców. Dla ⁶(*grupy / rządu / zespołu / zawodników*) orzeł na piersi to powód do ⁷(*szczęścia / dumy / zwycięstwa / nagrody*). Kibice ⁸(*wbijają / mrużą / kierują / przecierają*) wzrok w ich stroje. Warto jednak ⁹(*wiedzieć / pamiętać / sądzić / uważać*), że godło to znak zastrzeżony, a jego ¹⁰(*użytkowanie / malowanie / kupowanie / niszczenie*) powinno być godne.

Zadanie 6. Skrzydlate frazeologizmy

Dopasuj frazeologizmy (0 - 10) do ich znaczeń (A – K). Dwa znaczenia zostały są zbędne.

0	rozwinąć skrzydła
1	mieć sokoli wzrok
2	patrzeć z lotu ptaka
3	być w czymś orłem
4	wylecieć z gniazda
5	orzeł czy reszka
6	wić sobie gniazdo
7	niebieski ptak
8	podciąć komuś skrzydła
9	stroić się w cudze piórka
10	rozprostować skrzydła

A	mieć bardzo dobry, bystry wzrok i dostrzegać najmniejsze szczegóły
B	odebrać komuś chęć do działania lub wiarę we własne siły
C	człowiek lekkomyślny, unikający pracy, żyjący na cudzy koszt
D	zacząć w pełni wykorzystywać swoje możliwości i talenty
E	widzieć coś z góry, z dużej wysokości, w szerokiej perspektywie
F	odpocząć po trudach, poczuć się swobodnie lub nabrać sił
G	przywłaszczać sobie cudze zasługi lub udawać kogoś lepszego, niż się jest
H	być w czymś wybitnym, posiadać ogromną wiedzę lub umiejętności w danej dziedzinie
I	urządzać sobie dom, zakładać rodzinę lub stabilizować życie
J	losowanie za pomocą monety w celu rozstrzygnięcia sporu.
K	usamodzielić się, opuścić dom rodzinny i zacząć życie na własny rachunek

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D										

Zadanie 7.

Wybierz jeden z podanych tematów i napisz tekst na 300 słów:

1) Napisz list otwarty, w którym wyjaśnisz rówieśnikom, dlaczego godło i flaga to coś więcej niż tylko grafika na koszulce sportowca. Jak dbać o godność symboli narodowych w świecie popkultury? Dlaczego (i czy) powinniśmy szanować symbole narodowe?

2) Odwołując się do etymologii nazwy Gniezno (od słowa 'gniazdo') oraz frazeologizmu 'wić sobie gniazdo', opisz, czym dla współczesnego człowieka jest poczucie zakorzenienia i bezpieczeństwa.

This image shows a full page of a document template designed for handwritten notes or answers. It features approximately 28 evenly spaced, thin grey horizontal lines across the entire width of the page. The margins are consistent on all sides, providing ample space for writing. There are no pre-printed questions, headings, or other markings on the page.

[illegible]

[illegible]

Odpowiedzi

Zadanie 1

0. C, 1. E, 2. F, 3. D, 4. G, 5. A

Zadanie 2

0. C, 1. E, 2. A, 3. F, 4. B, 5. D

Zadanie 3

0. wielkim szacunkiem, 1. srebrnej monecie, 2. znakiem, 3. herbu państwowego, 4. nowożytną, 5. polskiego symbolu, 6. literaturze, 7. niepodległości, 8. usunięciu, 9. patriotów, 10. polskiemu godłu

Zadanie 4

0. symbolem, 1. ornitologicznego, 2. jastrzębiowatych, 3. majestatyczny, 4. wyjątkową, 5. dorosłych, 6. przeszłości, 7. ochronie, 8. siedlisk, 9. obecność, 10. dobrym

Zadanie 5

0. widnieje, 1. głęboko, 2. uosabiał, 3. reprezentuje, 4. pojawia, 5. po, 6. zawodników, 7. dumy, 8. wbijają, 9. pamiętać, 10. użytkowanie

Zadanie 6

O	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	A	E	H	K	J	I	C	B	G	F